

Mikrofauna otwornicowa z górnokredowych margli typu frydeckiego (okno tektoniczne Wiśniowej, jednostka podśląska, polskie Karpaty zewnętrzne)

Joanna Bielawska*

Badania dotyczyły zespołów otwornicowych występujących w marglach typu frydeckiego, które odsłaniają się w rejonie okna tektonicznego Wiśniowej, stanowiącego fragment strefy lanckorońskiego-żegocińskiej (jednostka podśląska, polskie Karpaty zewnętrzne). Analizie mikropaleontologicznej poddano osady typu frydeckiego odsłaniające się w potokach Kluzówka i Podlesie. Utwory te są wykształcone w postaci szarych margli i łupków mar-

glistych, niekiedy przelawionych marglami ciemnoszarymi lub cienkimi ławicami piaskowców.

Zostały wyróżnione zarówno otwornice aglutynujące, jak i wapienne bentoniczne i planktoniczne. Ponadto w badanym materiale występowały kolce jeżowców, skorupki małżoraczków, zęby ryb i spikule gąbek. Większość wyznaczonych gatunków bentonicznych okazała się mało przydatna w datowaniu, gdyż ich zasięgi stratygraficzne obejmują cały senon. Dlatego wiek badanych utworów stwierdzono przy pomocy zróżnicowanych zespołów otwornic planktonicznych. Opracowane zespoły otwornic planktonicznych porównano ze standartowymi poziomami biostratygraficznymi (wg Robaszyński & Caron, 1995), co pozwoliło ustalić wiek badanych utworów na późny kampan

*Uniwersytet Jagielloński, Instytut Nauk Geologicznych, ul. Oleandry 2a, 30-063 Kraków; brandys@geos.ing.uj.edu.pl

i wczesny mastrycht. Należy jednak dodać, że w analizowanych zespołach nie wyróżniono wszystkich gatunków indeksowych, dlatego niektóre datowania oparto na obecności taksonów współwystępujących z poszczególnymi gatunkami indeksowymi w obrębie danego poziomu biostratigraficznego (Gasiński, 1998).

Wśród otwornic planktonicznych pochodzących z margli typu frydeckiego wyróżniono m.in.: *Globotruncana arca* (Cushman), *Globigerinelloides multispina* (Lalicker), *Globotruncanella havanensis* (Voorwijk), *Globotruncanella petaloidea* (Gandolfi), *Pseudotextularia elegans* (Rzehak), *Pseudotextularia nuttali* (Voorwijk). Natomiast w zespole otwornic bentonicznych rozpoznano m.in.: *Reussella szajnochae* (Grzybowski), *Geosella rugosa* (Hanzlikova), *Rzehakina epigona* (Rzehak), *Stensioeina pommerana* Brotzen, *Daviesina minuscula* (Hofker). Należy zauważyć, iż gatunek *Daviesina minuscula* (Hofker) typowy według niektórych autorów (Liszkowa & Morgiel,

1981) dla środowiska nerytycznego występuje stosunkowo licznie w obrębie badanych margli typu frydeckiego z obszaru okna tektonicznego Wiśniowej jednostki podśląskiej.

Literatura

- BRANDYS J. 2000 — Zespoły otwornic z późnokredowych margli typu frydeckiego jednostki podśląskiej, z okna tektonicznego Wiśniowej (polskie Karpaty fliszowe) — wyniki wstępne. Mat. Konf. XVII Konferencji Paleontologów, 21–23.IX. 2000, Kraków: 23–24.
- GASIŃSKI M.A. 1998 — Campanian–Maastrichtian paleoecology and paleobiogeography of the Andrychów Klippes, Carpathians, Poland. Jagiell. Univ. (ed.). Transc.–Monogr. 333, Kraków.
- GEROCH S., JEDNOROWSKA A., KSIĄŻKIEWICZ M. & LISZKOWA J. 1967 — Stratigraphy based upon microfauna in the Western Polish Carpathians. Biul. Inst. Geol., 211: 186–282.
- LISZKOWA J. & MORGIEL J. 1981 — Microfauna of the Frydek type in Outer Carpathians, Poland. Biul. Inst. Geol., 331: 83–103.
- ROBASZYŃSKI F. & CARON M. 1995 — Foraminifères planctoniques du Crétacé: commentaire de la zonation Europe–Méditerranée. Bull. Soc. Geol. France, 6: 681–692.